

Universitets- og Bygningsstyrelsen
Bredgade 43
1260 København K

Den 20. september 2007
BBA/ew
Sagsnr. 200700525

Att.: Anne-Kathrine Mandrup

Sendt til: ubst@ubst.dk

Høring over forslag til ny dansk kvalifikationsramme for videregående uddannelser

AC har den 29. juli 2007, fra Universitets- og Bygningsstyrelsen, modtaget høring over forslag til ny dansk kvalifikationsramme for videregående uddannelser til høring. AC har udsendt udkastet til lovændring i høring i medlemsorganisationerne og skal på den baggrund fremkomme med bemærkninger.

Generelle bemærkninger

AC kan principielt tilslutte sig forandringen af uddannelsesbeskrivelser fra den traditionelle beskrivelse, baseret på tid og indhold til en beskrivelse af udbyttet af uddannelsen, som startede med den tidligere danske kvalifikationsnøgle, og som nu er videreudviklet til den foreliggende kvalifikationsramme.

AC har dog et forbehold i sin tilslutning til det nye system, hvad angår hele konceptets udmøntning i de enkelte studieordninger og dermed også i beskrivelsen af de enkelte niveauer i kvalifikationsrammen. De hidtidige erfaringer med kvalifikationsnøglen peger bl.a. på, at der kan være en risiko for, at udmøntningen i studieordningerne kan blive baseret på en meget snæver fortolkning af kvalifikationsrammens beskrivelser af vigtigheden af fagnære kvalifikationer og kompetencer, og en tilsvarende snæver opfattelse af fagenes beskæftigelsesmuligheder.

Så længe kvalifikationsrammens beskrivelser lægger op til, at det skal være de enkelte fag og deres beskæftigelsesmuligheder, som er afgørende vigtige og ikke de generelle akademiske kvalifikationer, som hidtil har været et afgørende element – i det mindste på kandidatniveau og opefter – vil der være risiko for, at beskæftigelsessituationen inden for nogle fag vurderes til at være mere negativ end tilfældet i realiteten er, i en situation, hvor den almene tendens på arbejdsmarkedet er efterspørgsel af højtuddannet arbejdskraft med gode generelle kvalifikationer på akademisk niveau – uanset inden for hvilket konkret fagområde disse kvalifikationer er erhvervet.

AC har derfor også en forhåbning om, at der i det fremtidige arbejde med den nye ramme – både på ministerielt niveau, i Akkrediteringsrådet og på de enkelte institutioner – lægges afgørende vægt på, at de generelle akademiske kvalifikationer stadig skal spille en altafgørende rolle i udmøntningen af kvalifikationsrammen i de enkelte studieordninger.

Uddannelsestypernes karakteristika

Det fremgår under afsnit 4, konsekvenser af en ny kvalifikationsramme, at det "på Videnskabsministeriets område forventes, at institutionerne skal kunne dokumentere, at målene for de enkelte uddannelser svarer til den relevante gradstypebeskrivelse i kvalifikationsrammen". Dette stiller således høje krav til præcise formuleringer i beskrivelserne af de forskellige gradstyper, og det er netop her, at AC har en alvorlig anke i forhold til det foreliggende forslag til ny kvalifikationsramme.

Problemet er, at beskrivelserne af de forskellige gradstyperes karakteristika ikke fremstår tilstrækkelig tydeligt. Denne svaghed skinner særligt igennem på bachelorniveauets to ordinære gradstyper, idet det ikke fremgår klart, at professionsbacheloruddannelsen er rettet mod direkte beskæftigelse inden for en profession, mens den universitære bacheloruddannelse er overbygningsforberedende med henblik på videre studier på den ordinære kandidatuddannelse.

Eksempelvis er handlingsrummet for de to bachelortyper beskrevet på følgende vis: Professionsbachelorgraden "skal kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i arbejds- eller studiesammenhænge". Bachelorgraden "skal kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i studie- eller arbejds-sammenhænge". Det er så op til læseren at fange den gradbøjning, der ligger i hvorvidt studie eller arbejde nævnes først.

Det går derfor også galt, når man i beskrivelsen af bachelorniveauet laver en syntese på baggrund af beskrivelserne af de to bachelortyperes karakteristika til en fælles beskrivelse af bachelorniveauet. I forhold til det konkrete eksempel er handlingsrummet i beskrivelsen af bachelorniveauet blevet til "skal kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i studie- eller arbejds-sammenhænge". Hvorfor man har valgt den ene formulering frem for den anden, gives der ikke noget svar på.

I forhold til de forestående uddannelsesakkrediteringer er denne manglende klarhed over de to gradstyperes forskellige sigte problematisk, fordi kvalifikationsrammens udlægning af uddannelsestypernes læringsudbytte danner basis for akkrediteringskriterierne, herunder relevanskriterierne. Relevanskriterierne baserer sig blandt andet på uddannelsernes beskæftigelsesgrader, hvorfor det vil være dybt problematisk hvis kvalifikationsnøglen ikke i tilstrækkelig grad indfanger de to bachelortyperes forskellige sigte og dermed beskæftigelsesgrader. AC skal anbefale, at forslaget gennemgår en nærmere sproglig præcisering, med henblik på at få en klar typekarakteristik, ikke mindst i forhold til de to ordinære uddannelser på bachelorniveau.

Formelle forhold

Under de formelle forhold, fremgår det, at Centre for videregående uddannelser (CVU) og enkeltstående videregående uddannelsesinstitutioner er udbydende institutionstyper for diplomuddannelserne. AC savner her en konkretisering af universiteter og handelshøjskoler som udbydere, idet disse institutioner håndterer en ikke ubetydelig andel af diplomuddannelserne, nemlig HD-uddannelserne.

Ligeledes kunne det overvejes, at det under de formelle forhold i typebeskrivelserne fremgik hvorvidt uddannelsestyperne indeholder praktikforløb, jf. ovenstående kommentarer til de to bachelortyperes forskellige karakteristika. For eksempel afspejles de to uddannelsestyperes forskellige beskæftigelsesgrader i forhold til hvor centralt praktikforløb indgår i uddannelsen. Således indeholder professionsbache-

loruddannelserne obligatorisk praktik, mens de universitære bacheloruddannelser har frivillige praktikophold.

Med venlig hilsen

Birgit Bangskjær
Direkte nr.: 33 69 40 26
E-mail: bba@ac.dk